

VAIKŲ SKIEPAI – PATIKIMA APSAUGA NUO SUNKIŲ LIGŲ, KURI TĖVAMS NIEKO NEKAINUOJA

Skiepai vaikams yra daugiau nei tik medicininė procedūra – tai rūpestingas žingsnis į sveiką ir laimingą ateitį. Šių mažų, bet galingų, veiksmų dėka galime užtikrinti, kad vaikai augtų stiprūs, sveiki ir galėtų laisvai tyrinėti pasaulį, be baimės susirgti rimtomis sveikatos ligomis, kurios, deja, ne visada neapsieina vien tik išgydomais simptomais. Žinodami kuo daugiau apie kiekvieno skiepo specifiką, jo reikšmę bei laiką, kada jį geriausia atlikti ne tik pasirūpiname savo vaikais, bet ir kuriame sveiką ir saugią ateitį visiems.

Paskutiniuoju metu ligoninėje vis dažniau susiduriame su vaikais, sergančiais ligomis, kurias buvome įpratę vadinti „užmirštomis“. Taip šias infekcijas galėjome vadinti tik dėl skiepų. Mažėjant pasiskiepijusių vaikų, deja, jau sulaukiame mažųjų pacientų, sergančių kokliušu, tymais. Nemažai šių vaikų dėl simptomų sunkumo gydomi ligoninėje, sutrikdoma ne tik vaikų sveikata, bet ir kasdienis jų ugdymosi ritmas, visos šeimos gyvenimas. Be to, nepamirškime, kad dalis žmonių negali būti skiepijami dėl sveikatos būklės, tad kiekvienas užkrečiamosios ligos atvejis gali turėti ir skaudžių pasekmių visuomenėje.

PAVOJINGOS LIGOS, NUO KURIŲ PRIVALOMA SKIEPYTI

- **DIFTERIJA** – tai liga, kuria užsikrečiama nuo sergančio difterija, sveikstančio ir besimptomio bakterijų nešiotų, kurie bakterijas į aplinką išskiria įvairiai: kosėdami, čiaudėdami, kalbėdami. Šia liga dažniausiai sergama žiemos sezonu. Difterija dažniau užsikrečia tie vaikai, kurie yra nepaskiepyti arba nevisiškai paskiepyti bei turi nusilpusį imunitetą.
- **STABLIGĖ** – tai liga, sukelia dirvos bakterijų. Dirvos bakterijų į vaikų organizmą patenka pro žaizdas bei nubrodinimus. Taigi, bet koks susižeidimas nepaskiepytiems vaikams nuo stabligės yra pavojingas. Taip pat šia liga galima užsikrėsti per odos nudegimus ir galūnių nušalimus.
- **KOKLIUŠAS** – tai užkrečiama liga, sukelianti ilgalaikius ir ilgus kosulio priepuolius, kurie yra švokščiantys, kai vaikai įkvėpia oro. Kokliušas gali sukelti plaučių uždegimą, pakenkti smegenims, nuo jos mirštama, ypač, kai vaikai yra iki šešių mėnesių amžiaus.

- **POLIOMIELITAS** – užkrečiama virusinė liga, paveikianti centinę nervų sistemą ir galinti sukelti dalinį arba visišką paralyžių. Šia liga gali užsikrėsti tie vaikai, kurie yra neturėję skiepų (neskiepyti). Šiuo virusu užsikrečiama tiesioginiu būdu, per infekuotas gleivių išskyras, skreplius arba kontaktuojant su infekuotomis išmatomis.
- **HIB (B TIPO HAEMOPHILUS INFLUENZAE)** – bakterijos, kurios sukelia labai pavojingas ligas tokias, kaip: meningitas, plaučių uždegimas, sepsis (kraujo užkrėtimas). Tai bakterijų buvimas vaikų kraujyje, galintis sukelti sepsį, kuris dažnai baigiasi mirtimi, bet liga gali ir niekaip nepasireikšti. Neretai atsiranda komplikuojantis plaučių uždegimui ir meningitui. Taip pat gali atsirasti chirurginiu būdu, darant operacijas, per kateterius, adatas bei kitus daiktus, gali nuo odos bakterijos persikelti į kraują.

- **PNEUMOKOKAS** – bakterijos, kurios sukelia sunkias ligas, tokias kaip meningitas, plaučių uždegimas, vidurinės ausies uždegimas ir sepsis. Jis plinta lašeline būdu per orą bei aptinkamas vaikų nosiaryklėje. Neretai šios ligos sukelėjai yra paplitę tarp vaikų kolektyvus lankančių ikimokyklinio amžiaus vaikų. Taip pat vaikų dirbtinis maitinimas, mažas vaikų svoris, viršutinių kvėpavimo takų infekcijos didina tikimybę susirgti pneumokokine infekcija.
- **TYMAI** – tai užkrečiama bakterinė liga, kuri sukelia ausų uždegimą, nervų sistemos sutrikimus, plaučių uždegimą bei pakenkia smegenims ir jų veiklai. Jie pasireiškia karščiavimu, bėrimu, kvėpavimo takų ir akių junginės uždegimu. Vaikai tymais užsikrečia nuo sergančio šia liga vaiko. Vaikai, sergantys tymais, gali kitus užkrėsti per 3-5 dienas po bėrimo. Bakterijos patenka įvairiais būdais: čiaudant, kalbant, seilių lašeliais. Virusas patekęs į vaikų viršutinius kvėpavimo takus, akių gleivinę nukeliauja į limfmazgius, tada krauju plinta per visą jų organizmą.

- **RAUDONUKĖ** – tai vidutiniškai sunki užkrečiama vaikų liga, kurią sukelia virusai. Šios ligos sunkios komplikacijos yra retos. Tačiau susirgusi nėščia moteris gali pakenkti savo dar negimusiam vaikui- gali gimti su įgimtu raudonukės sindromu, kuris sukelia nepagydomas ligas; 20% atvejų galimas persileidimas. Įgimtos raudonukės sindromas sukelia vaikams širdies, klausos ir regos patologija. Kai kuriais atvejais lemia moters persileidimą, mažą vaikų svorį, mažakraujystę (anemiją), hepatitą.

- **KIAULYTĖ** – tai užkrečiama virusinė liga, pažeidžianti įvairias liaukines struktūras. Ši liga sukelia įvairių komplikacijų: meningitą, kurtumą, nevaisingumą vyriškosios lyties vaikams, kasos uždegimą, retai ,moteriškai lyčiai, kiaušidžių uždegimą.

SKIEPAI PADEDA IŠVENGTI KOMPLIKACIJŲ

medikai ir pacientai turi bendradarbiauti dėl pagrindinio tikslo – sveikatos išsaugojimo.

Kartais tenka išgirsti – nieko tokio, jei vaikas persirgs „vaikiška“ infekcija. Deja, negalime nuspėti, kaip sunkiai sirgs užsikrėtęs vaikas ar suaugęs. O jeigu šeimoje yra naujagimis, besilaukianti moteris, vyksta bendravimas su kitais asmenimis, esančiais rizikos grupėje – jiems užsikrėsti tymais, kokliušu ar raudonuke – itin pavojinga. Pavyzdžiui, vaikas, persirgęs epideminiu parotitu, ateityje gali likti nevaisingas, tai, deja, istorijos iš kolegų praktikos. Noriu pakviesti pacientus, bendrauti atvirai, klausti ir gauti atsakymus, paremtus mokslo įrodymais, apie skiepų sudėtį, šalutinius reiškinius, jų užregistravimą ir jų valdymą.

DUK APIE SKIEPŲ KALENDORIŲ VAIKAMS

- **Ar skiepai yra saugūs?**

Taip, skiepai yra kruopščiai ištirti ir patvirtinti kaip saugūs tiek vaikams, tiek suaugusiems. Šalutinis poveikis dažniausiai yra lengvas ir laikinas, pvz.: paraudimas ar patinimas injekcijos vietoje, karščiavimas. Sunkios reakcijos yra labai retos.

- **Ar gali vaikas gauti kelis skiepus vienu metu?**

Taip, keli skiepai gali būti suleidžiami vieno apsilankymo metu. Rekomenduojama pasitarti su savo gydytoju.

- **Ar skiepai gali sukelti ligą, nuo kurios turėtų apsaugoti?**

Ne, skiepai negali sukelti ligos, nuo kurios jie skirti apsaugoti. Kai kurios vakcinos sudarytos iš susilpnintų ar negyvų virusų ar bakterijų, todėl jos negali sukelti ligos.

- **Ką daryti, jei vaikas praleido skiepą?**

Jei praleidote planuotą skiepą, susisieki su savo gydytoju ir susitarkite dėl vizito. Skiepijimo grafikas gali būti koreguojamas.

- **Ar reikia skiepyti vaikus nuo retų ligų?**

Taip, nes skiepijimas padeda išvengti tiek užsikrėtimo, tiek ligos plitimo.

KODĖL VAIKŲ SKIEPIJIMAS NAUDINGAS?

Skiepai yra viena efektyviausių priemonių, kuri leidžia apsaugoti nuo ligų tai, kas tėvams yra svarbiausia – jų vaikų sveikatą. Žinojimas apie tinkamą skiepų laiką ir rūšis suteikia galimybę užtikrinti ilgalaikę apsaugą nuo pavojingų ligų bei komplikacijų. Todėl atsakingas požiūris į vakcinaciją yra būtinas, siekiant, kad vaikai galėtų augti sveiki ir saugūs.

! LIGONIŲ KASOS PRIMENA, KAD LAIKU NEPASKIEPIJUS VAIKO, ŠEIMOS GYDYTOJAS SUDARO INDIVIDUALŲ SKIEPIJIMO PLANĄ!

Šiaulių miesto savivaldybės
visuomenės sveikatos biuras

Pagal: manodaktaras.lt., 9Pklinika., Valstybinė ligonių kasa., parengė: Visuomenės sveikatos specialistė,
Jordana Kurtinaitienė tel.nr 864708402 jordana.kurtinaitiene@sveikatos-biuras.lt pagal: manodaktaras.lt
2026-08